

Otázka: Slinivka břišní

Předmět: Biologie

Přidal(a): Mili

1. *anatomie*

2. *funkce, význam při trávení*

3. *Onemocnění slinivky břišní*

1. Anatomie

- latinsky pankreas
- protáhlá žláza umístěná pod žaludkem
- hmotnost 80g
- **rozeznáváme** - hlavu (caput) - umístěna v kličce duodena
- tělo (corpus)
- ocas (cauda) - končí u sleziny

- je tvořena lalůčky s vývody, které se spojují ve společný vývod - **ductus pancreaticus** (ústí společně se žlučovodem ve **vaterské papile**)

2. Funkce, význam při trávení

vnější sekrece - pankreatická šťáva s trávicími enzymy

- trypsin - štěpí bílkoviny
- lipáza - štěpí tuky
- amylázy - štěpí sacharidy

vnitřní sekrece

- hormony
- Langerhansovy ostrůvky (produkují inzulín a glukagon - udržují glykémii)

3. Onemocnění slinivky břišní

Akutní zánět slinivky - akutní pankreatitida

- závažné onemocnění, které ohrožuje na životě

Příčiny

- žlučnickové kameny - zaklíněné ve žlučovodu a natrávení slinivky vlastními enzymy
- alkohol - alkoholový exces

c) úrazy, vysoký obsah tuků v krvi, léky, ERCP , průšnice

Příznaky

- začíná náhle z plného zdraví
- prudké bolesti v epigastriu (nadbříšku)
- zvracení, dochází k rozvoji šoku (může být příčinou smrti)

Vyšetření

- v krvi jsou zvýšeny pankreatické enzymy = laboratorně , ultrazvuk , CT

Komplikace

- rozvoj chronické pankreatitidy, nekróza tkáně, cysty

Léčba

- hospitalizace, analgetika, přísná dieta
- S/P - zprvu nic per os, tekutiny a výživa parenterálně
- postupný přechod na d.č. 4
- délka dodržování závisí na stavu pacienta (kontrola laboratorně)
- zákaz alkoholu !

- **při komplikacích** - přechodně enterální výživa (nasojejunální sonda)
= upravená, částečně naštěpená (oligomerní) výživa do tenkého střeva
- **při těžším stavu** (nekróze) - chirurgické odnětí části slinivky (resekce)

Chronický zánět slinivky - chronická pankreatitida

- nefunkčnost buněk slinivky
- zhoršení sekrece pankreatické šťávy - poruchy trávení, malabsorpce
- může vzniknout sekundární DM (9/S)
- jde o trvalou změnu s tendencí ke zhoršování (progresy)

Příčiny

- chronický alkoholismus (65%)
- akutní pankreatitida

Příznaky

- bolesti v epigastriu, úbytek hmotnosti, dyspeptické potíže, steatorea (tuk ve stolici)
- střídají se akutní období (relaps) a klidová období (remise)

Léčba

- dietoterapie, substituce (náhrada) pankreatických enzymů (kreol, pankreolan), spasmatika

Dietoterapie

- d.č. 4 (individuální)
- při zhoršení S/P
- dle rozvoje malabsorpce - doplnit vitaminy, ML, B, energie (enterální výživa)
- zásady - nepřejídat se, nehltat
- upravit tělesnou hmotnost
- mléko dle individuální snášenlivosti
- evidence snášenlivosti potravin

Nádory pankreatu

Karcinom

- častý, často postihuje starší muže, kuřáky a alkoholiky
- bývá diagnostikován pozdě a má špatnou prognózu
- diabetes se obvykle nerozvíjí

Příčiny

- genetické dispozice, chronická pankreatitida

Příznaky

- viz ch. pankreatitida , vede k obstrukčnímu ikteru (žloutenka) a ascitu (hromadění břišní tekutiny)

Vyšetření

- sono břicha, laboratorně - nádorové ukazatelé (markery)

Léčba

- chirurgicky, nebo paliativně (infausní stav - špatná prognóza)

Dietoterapie

- dle konzultace s lékařem a individuálního stavu

- možná i běžná strava (dieta na přání)

- po resekci pankreatu - S/P, 4, nebo individuálně

- jinak dieta 4/S a 4

- některé benigní (nezhoubné) nádory způsobují DM

1. [Slinivka břišní - lékařství a ošetřovatelství](#)
2. [Karcinom pankreatu, chronická pankreatitida](#)
3. [Péče o nemocného s onemocněním slinivky břišní](#)